

DO NOT OPEN THE SEAL OF THE BOOKLET UNTIL YOU ARE TOLD TO DO SO

इस पुस्तिका की सील तब तक न खोले जब तक कहा न जाए

A

JDD-33/PGT-PUNJ/X-14

Serial No.

POST CODE/ पोस्ट कोड :
189/14, 190/14

Write here Roll number and Answer-Sheet No.

यहाँ क्रमांक एवं उत्तर-पत्रिका संख्या लिखें

577947

Roll No./ अनुक्रमांक

Answer-Sheet No./ उत्तर-पत्रिका संख्या

Time Allowed : 2 hours

TIER - I (PRELIMINARY) EXAMINATION

Maximum Marks : 200

निर्धारित समय : 2 घंटे

टियर - I (प्राथमिक) परीक्षा

अधिकतम अंक : 200

Read the following instructions carefully before you begin to answer the questions.

प्रश्नों के उत्तर देने से पहले नीचे लिखे अनुदेशों को ध्यान से पढ़ लें।

IMPORTANT INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

1. This Booklet contains 200 questions in all comprising the following Sections:

Sections	Test Components	No. of Questions	Page No.
(A)	i) General Awareness	20	4 - 7
	ii) General Intelligence and Reasoning Ability	20	8 - 13
	iii) Arithmetical and Numerical Ability	20	14 - 19
	iv) Test of Language : Hindi	20	20 - 21
	v) Test of Language : English	20	22 - 23
(B)	Post Specific Subject-Related Questions	100	24 - 31

- All questions are compulsory and carry equal marks.
- The paper carries negative markings. For each wrong answer 0.25 mark will be deducted.
- In case of any discrepancy between the English and Hindi versions of any question, the English version will be treated as final/authentic.
- OMR Answer-Sheet is enclosed in this Booklet. You must complete the details of Roll Number, Question Booklet No., etc., on the Answer-Sheet and Answer-Sheet No. on the space provided above in this Question Booklet, before you actually start answering the questions, failing which your Answer-Sheet will not be evaluated and you will be awarded 'ZERO' mark.
- You must not tear off or remove any sheet from this Booklet. The Answer-Sheet must be handed over to the invigilator before you leave the Examination Hall.
- Use of Calculator/Palmtop/Laptop/Other Digital Instrument/Mobile/Cell Phone/Pager is not allowed.
- Candidates found guilty of misconduct/using unfair means in the Examination Hall will be liable for appropriate penal/legal action.
- The manner in which different questions are to be answered has been explained at the back of this Booklet, which you should read carefully before actually answering the questions.
- No Rough Work is to be done on the Answer-Sheet.

उम्मीदवारों के लिए महत्वपूर्ण अनुदेश

1. इस पुस्तिका में कुल 200 प्रश्न हैं, जिनमें निम्नलिखित भाग शामिल हैं :

भाग	परीक्षण विषय	प्रश्नों की संख्या	पृष्ठ क्रमांक
(अ)	i) सामान्य ज्ञान/संस्कृति	20	4 - 7
	ii) सामान्य बुद्धिमत्ता तथा तार्किक योग्यता	20	8 - 13
	iii) अंकगणितीय एवं संख्यात्मक योग्यता	20	14 - 19
	iv) भाषा परीक्षण : हिन्दी	20	20 - 21
	v) भाषा परीक्षण : अंग्रेजी	20	22 - 23
(ब)	पोस्ट संबंधित विषय - संबंधी प्रश्न	100	24 - 31

- सभी प्रश्न अनिवार्य हैं तथा सबके बराबर अंक हैं।
- प्रश्न पत्र में नकारात्मक अंकन होगा। हर गलत उत्तर के लिए 0.25 अंक काटा जायेगा।
- यदि किसी प्रश्न के हिन्दी तथा अंग्रेजी अनुवाद में कोई अंतर है तो, अंग्रेजी अनुवाद को ही सही समझा जायेगा।
- इस उत्तर-पुस्तिका में ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रिका संलग्न है। प्रश्नों के उत्तर वास्तव में शुरू करने से पहले आप उत्तर-पत्रिका में अपना रोल नम्बर, प्रश्न पुस्तिका संख्या, इत्यादि तथा इस प्रश्न पुस्तिका में उपरोक्त दिए गए स्थान पर उत्तर-पत्रिका की संख्या लिखें। अन्यथा आपकी उत्तर-पत्रिका को जांचा नहीं जायेगा और शून्य अंक दिया जायेगा।
- इस पुस्तिका से कोई पन्ना फाड़ना या अलग करना मना है। परीक्षा-पत्रक छोड़ने से पहले उत्तर-पत्रिका निरीक्षक के हवाले कर दें।
- कैलकुलेटर / पामटॉप / लैपटॉप / अन्य डिजिटल उपकरण / मोबाइल / सेल फोन / पेजर का उपयोग वर्जित है।
- परीक्षा-पत्रक में अनुचित व्यवहार एवं कार्य के लिए दोषी पाये गये अभ्यर्थी बुकिंग/गैर वंदनीय/वैधानिक कार्यवाही के पात्र होंगे।
- विविध प्रश्नों के उत्तर देने की विधि इस पुस्तिका के पीछे छपे हुए निर्देशों में दे दी गई है, इसे आप प्रश्नों के उत्तर देने से पहले ध्यानपूर्वक पढ़ लें।
- कोई एक कार्य उत्तर-पत्रिका पर नहीं करना है।

Go through instructions given in Page No. 32 (Back Cover Page)

A*

-1-

SEAL

SEAL

SECTION - A

i) General Awareness

1. Present President of BJP is
(A) L. K. Advani
(B) Rajnath Singh
(C) Amith Shah
(D) Venkaiyya Naidu
2. The 'Boutique Bollywood Actor' Rahul Khanna, who acted in "Fireflies" is based in
(A) Los Angeles
(B) London
(C) Mumbai
(D) Singapore
3. Former Tamil Nadu Chief Minister _____, who was accused in disproportionate asset case in the leader of AIADMK party.
(A) Jayalaxmi
(B) J. Jayalalitha
(C) Janaki Amma
(D) None of these
4. PSLV stands for
(A) Private Solar Lighting Vehicle
(B) Powerful Solar Launching Vehicle
(C) Polar Satellite Launching Vehicle
(D) Polar Satellite Leading Vehicle
5. Satish Dhavan space centre is located in
(A) Hassan
(B) Cochin
(C) Trivandrum
(D) Srihari Kota
6. In the elections recently conducted to the Maharashtra State Assembly, _____ emerged as the third largest party.
(A) NCP
(B) Congress
(C) Shiv Sena
(D) BJP
7. Capital of Afghanistan is
(A) Kabul
(B) Kandahar
(C) Herat
(D) None of these
8. Which one of the following is a Non-UN member ?
(A) Malta
(B) Greece
(C) Palestine
(D) Dominica
9. Who is the current Secretary-General of UNO ?
(A) U. Thant
(B) Ban Ki-moon
(C) Trigue-Lie
(D) Jan-Eliasson
10. Greatest film actress _____, who married actor Sunil Dutt, was nominated to Rajya Sabha.
(A) Nargis
(B) Nutan
(C) Shabana Azmi
(D) Sharmila

i) सामान्य जानकारी

1. बीजेपी के वर्तमान अध्यक्ष हैं
(A) एल. के. अडवाणी
(B) राजनाथ सिंह
(C) अमित शाह
(D) वैक्य्या नायडु
2. 'बूटीक् बॉलिवुड अभिनेता' राहुल खन्ना जिसने 'फायरफ्लाइज़' में अभिनय किया, यहाँ रहते हैं
(A) लॉस एंजल्स (B) लंडन
(C) मुंबई (D) सिंगापुर
3. भूतपूर्व तमिलनाडु की मुख्यमंत्री _____ जिन पर असंगत संपत्ति के स्वामित्व का आरोप लगाया गया है और वह एआईएडीएमके पक्ष की नेता हैं।
(A) जयलक्ष्मी
(B) जे. जयललिता
(C) जानकी अम्मा
(D) इनमें से कोई नहीं
4. पीएसएलवी का पूर्ण रूप है
(A) प्राइवेट सोलर लाईटिंग वेइकल
(B) पावरफुल सोलर लॉचिंग वेइकल
(C) पोस्टर सेटेलाइट लॉचिंग वेइकल
(D) पोस्टर सेटेलाइट लीडिंग वेइकल
5. सतिश घवन अन्तरिक्ष केन्द्र यहाँ स्थित है
(A) हासन (B) कोचिन
(C) त्रिवेन्द्रम (D) श्रीहरी कोटा
6. हालही में सम्पन्न हुए महाराष्ट्र राज्य के विधान सभा चुनावों में _____ तीसरी सबसे बड़ी पार्टी के रूप में उभरी।
(A) एनसीपी (B) कांग्रेस
(C) शिवसेना (D) बीजेपी
7. अफगानिस्थान की राजधानी है
(A) काबुल
(B) कंदहरा
(C) हेरत
(D) इनमें से कोई नहीं
8. निम्न में से कौनसा देश संयुक्त राष्ट्र सदस्य नहीं है ?
(A) माल्टा (B) ग्रीस
(C) पॅलेस्टीन (D) डोमिनिका
9. यूएनओ के वर्तमान महा-सचिव कौन हैं ?
(A) यू. थांट
(B) बन-की-मून
(C) ट्रिग्वे-ली
(D) जन-एलिसन
10. सर्वश्रेष्ठ अभिनेत्री _____, जिसने अभिनेता सुनिल दत्त से शादी की और जिसे राज्य सभा के लिए मनोनीत किया गया था।
(A) नरगीस
(B) नूतन
(C) शबाना आजमी
(D) शर्मिला

11. Abhinav Bindra, who won gold in 2008 Beijing Olympics, is associated with
- (A) Boxing
 - (B) Swimming
 - (C) Weight lifting
 - (D) Shooting
12. Owner of the company that makes Reva electric car is
- (A) Tata Motors
 - (B) Suzuki
 - (C) Mahindra and Mahindra
 - (D) TVS
13. 'Dead Sea' is located in
- (A) Phillipines
 - (B) Israel
 - (C) Lebanon
 - (D) Holland
14. 'Children's Day' is observed on
- (A) Jan. 30
 - (B) Oct. 2
 - (C) Jan. 26
 - (D) Nov. 14
15. Raja Ravi Varma was a
- (A) Painter
 - (B) Musician
 - (C) Dancer
 - (D) None of these
16. Bihu is a folk dance from
- (A) Tamil Nadu
 - (B) Kerala
 - (C) Assam
 - (D) Gujarat
17. _____ is regarded as the architect of the Indian Constitution.
- (A) Jawaharlal Nehru
 - (B) Bala Gangadhar Tilak
 - (C) B.R. Ambedkar
 - (D) C. Rajagopalachari
18. Which of the following is not a member of SAARC ?
- (A) Bhutan
 - (B) Nepal
 - (C) Thailand
 - (D) Pakistan
19. "The Story of My Experiments with Truth" was written by
- (A) Rabindranath Tagore
 - (B) Mother Theresa
 - (C) Mahatma Gandhi
 - (D) Pt. Nehru
20. Which of the following is an output device ?
- (A) Printer
 - (B) Mouse
 - (C) Keyboard
 - (D) None of these

11. साल 2008 के बीजिंग ओलिंपिक में सुवर्ण पदक पानेवाले अभिनव बिन्द्रा इस खेल से सम्बन्धित हैं
(A) मुक्केबाजी
(B) तैराकी
(C) तौल उत्तोलन
(D) शूटिंग
12. रेवा इलेक्ट्रिक कार बनानेवाली कम्पनी का नाम है
(A) टाटा मोटर्स
(B) सुजुकी
(C) महिन्द्रा एंड महिन्द्रा
(D) टीविएस
13. 'मृत सागर' यहाँ स्थित है
(A) फिलिपिन्स
(B) इज्रैल
(C) लेबनन
(D) हॉलंड
14. 'बाल दिवस' इस दिन मनाया जाता है
(A) 30 जनवरी
(B) 2 अक्टूबर
(C) 26 जनवरी
(D) 14 नवंबर
15. राजा रवि वर्मा थे
(A) चित्रकार
(B) संगीतकार
(C) नर्तक
(D) इनमें से कोई नहीं
16. बिहु इस राज्य का लोक नृत्य है
(A) तमिलनाडु (B) केरल
(C) असम (D) गुजरात
17. _____ को भारत के संविधान का वास्तुकार माना जाता है।
(A) जवाहरलाल नेहरू
(B) बाल गंगाधर तिलक
(C) बी. आर. अम्बेडकर
(D) सी. राजगोपालाचारी
18. निम्न में से कौन सार्क (SAARC) का सदस्य नहीं है ?
(A) भूतान
(B) नेपाल
(C) थाइलैंड
(D) पाकिस्तान
19. 'दी स्टोरी ऑफ माइ एकस्पेरिमेंट्स विथ टूथ' के लेखक थे
(A) रबिन्द्रनाथ टैगोर
(B) मदर तेरेसा
(C) महात्मा गांधी
(D) पंडित नेहरू
20. निम्न में से क्या 'औटपुट डिवाइस' है ?
(A) प्रिंटर
(B) माउस
(C) की-बोर्ड
(D) इनमें से कोई नहीं

ii) General Intelligence and Reasoning Ability

Directions : (Qs. 21 to 23) : Choose the one which does not belong to the group of other three.

21. (A) East
(B) Mouth
(C) South
(D) West
22. (A) Square
(B) Rhombus
(C) Triangle
(D) Parallelogram
23. (A) Mother
(B) Brother
(C) Father
(D) Nephew
24. Stammering : Speech : : Deafness : ?
(A) Writing
(B) Jumping
(C) Hearing
(D) Running

25. FAVOUR : GBWPVS :: INFORM : ?

- (A) JKLMNO
(B) JOGPSN
(C) JGOPNS
(D) JPOGSN

26. 18 22 17
5 15 12
13 7 ?

- (A) 5
(B) 6
(C) 7
(D) 8

27. A bus for Mysore leaves every forty minutes from a bus stand. An enquiry clerk told Raju that the bus had already left ten minutes ago and the next bus will leave at 10.50 a.m. At what time did the enquiry clerk give this information to Raju ?

- (A) 10.05 a.m.
(B) 10.35 a.m.
(C) 10.30 a.m.
(D) 10.20 a.m.

ii) सामान्य बुद्धिमत्ता तथा तार्किक योग्यता

निर्देश : (प्र. 21 से 23) : बाकी तीनों के समूह से अलग वाले को चुनिए।

21. (A) पूर्व
(B) मुंह
(C) दक्षिण
(D) पश्चिम
22. (A) वर्ग
(B) समचतुर्भुज
(C) त्रिकोण
(D) समान्तर चतुर्भुज
23. (A) माँ
(B) भाई
(C) पिता
(D) भतीजा
24. हकलाना : बोली :: बहरापन : ?
(A) लिखना
(B) कूदना
(C) सुनना
(D) भागना

25. FAVOUR : GBWPVS :: INFORM : ?

- (A) JKLMNO
(B) JOGPSN
(C) JGOPNS
(D) JPOGSN

26. 18 22 17

5 15 12

13 7 ?

- (A) 5
(B) 6
(C) 7
(D) 8

27. एक बस अड़डे से हर चालीसवें मिनट पर मैसूर के लिए बस निकलती है। राजु को जानकारी क्लर्क बताता है, कि दस मिनट पहले एक बस निकल चुकी है और अगली बस 10.50 a.m. को निकलेगी। यह जानकारी राजु को जानकारी क्लर्क ने कितने बजे दी ?

- (A) 10.05 a.m.
(B) 10.35 a.m.
(C) 10.30 a.m.
(D) 10.20 a.m.

A

28. In a certain code, language, '1,2,3' means 'bright little boy', '1,4,5' means 'tall big boy' and '6,3,7' means 'beautiful little flower'. Which numerical in that language means 'bright' ?
- (A) 7
(B) 2
(C) 6
(D) 5
29. Which letter should replace the question mark in the following series ?
G H J M ? V
- (A) Q
(B) P
(C) O
(D) R
30. Choose the one which does not belong to the group of other three.
- (A) Violin
(B) Guitar
(C) Tabla
(D) Veena
31. Vikas starts walking straight towards East. After walking 75 metres he turns to the left and walks 25 metres straight. Again he turns to the left, walks a distance of 40 metres straight, again he turns to the left and walks a distance of 25 metres. How far is he from the starting point ?
- (A) 140 m.
(B) 50 m.
(C) 115 m.
(D) 35 m.
32. If the first and the second letters in the word "accordance" were interchanged, also third and the fourth letters, the fifth and the sixth letters and so on, which of the following would be the 7th letter from the right ?
- (A) c
(B) d
(C) e
(D) r
33. Which of the following words cannot be formed using the letters of the word "QUALIFICATION" ?
- (A) LIFT
(B) LATE
(C) FICTION
(D) FAIL

28. किसी निश्चित कूट भाषा में '1,2,3' का मतलब है 'ब्राइट लिटल बॉय', '1,4,5' का मतलब है 'टॉल बिग बॉय' और '6,3,7' का मतलब है 'ब्यूटिफुल लिटल फ्लॉवर'। उस भाषा में 'ब्राइट' के लिए क्या संख्या है ?
- (A) 7
(B) 2
(C) 6
(D) 5
29. निम्न श्रृंखला में प्रश्न चिह्न की जगह कौनसा अक्षर होना चाहिए ?
G H J M ? V
- (A) Q
(B) P
(C) O
(D) R
30. बाकी तीनों के समूह से अलग का चयन कीजिए।
- (A) वायलिन
(B) गिटार
(C) तबला
(D) वीणा
31. विकास सीधे पूर्व दिशा की ओर चलना आरम्भ करता है। 75 मीटर चलने के बाद वह बायीं ओर मुड़कर सीधे 25 मीटर चलता है। फिर वह बायीं ओर मुड़कर सीधे 40 मीटर चलता है। फिर वह बायीं ओर मुड़कर सीधे 25 मीटर की दूरी पूरी करता है। अब वह आरम्भिक बिन्दु से कितनी दूरी पर है ?
- (A) 140 मी.
(B) 50 मी.
(C) 115 मी.
(D) 35 मी.
32. यदि "accordance" शब्द के पहले और दूसरे अक्षरों की अदला-बदली की जाती है और उसी प्रकार तीसरे और चौथे अक्षर पाँचवे और छठे अक्षर और उसी प्रकार आगे भी अक्षरों की अदला-बदली की जाती है, तो निम्न में से कौनसा अक्षर दाहिनी ओर से सातवें क्रम पर होगा ?
- (A) c
(B) d
(C) e
(D) r
33. "QUALIFICATION" शब्द में से अक्षरों का उपयोग कर निम्न में से कौनसे शब्द की रचना की नहीं जा सकती है ?
- (A) LIFT
(B) LATE
(C) FICTION
(D) FAIL

A

34. In the below given series how many 7's are preceded by 5 and followed by 2 ?
9753145726085734963265215738 ?
- (A) 3
(B) 1
(C) 2
(D) 4

Directions (Qs. 35 to 37) : P Q R S T U are sitting in a closed circle facing the centre. T is to the left of S. R is between P and Q. U is between T and P.

35. Who is to the left of Q ?
- (A) S
(B) R
(C) T
(D) P
36. Who is to the right of R ?
- (A) Q
(B) S
(C) P
(D) T
37. Who is sitting diametrically opposite to S ?
- (A) Q
(B) P
(C) R
(D) T

38. In the following alphabet, which letter is 10th to the right of the letter which is third to the left of K ?
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
- (A) S
(B) Q
(C) R
(D) T

39. Vikas is taller than Sunder but shorter than Umesh. Umesh is taller than Rajat but shorter than Ganesh. If Sunder is taller than Rajat, who is the shortest among all of them ?
- (A) Rajat
(B) Ganesh
(C) Umesh
(D) Sunder

40. If 'x' means '+', '-' means '+' and '+' means 'x'; $5 + 4 - 18 \times 3 = ?$
- (A) -34
(B) 6
(C) 14
(D) 26

34. निम्न श्रृंखला में ऐसे कितने 7 है जिसके आगे 5 है और बाद में 2 है ?

9753145726085734963265215738 ?

- (A) 3
- (B) 1
- (C) 2
- (D) 4

निर्देश : (प्र. 35 से 37) : PQRSTU यह केन्द्र की ओर अभिमुख होते हुए वृत्ताकार बैठे हैं। T यह S की बायीं ओर है। R यह P और Q के बीच बैठा है। U यह T और P के बीच बैठा है।

35. Q की बायीं ओर कौन है ?

- (A) S
- (B) R
- (C) T
- (D) P

36. R के दाहिनी ओर कौन है ?

- (A) Q
- (B) S
- (C) P
- (D) T

37. S के व्यासीय प्रतिमुख कौन बैठा है ?

- (A) Q
- (B) P
- (C) R
- (D) T

38. निम्न वर्णमाला में K के बायीं ओर तीसरे अक्षर की दाहिनी ओर दसवां अक्षर कौनसा है ?

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

- (A) S
- (B) Q
- (C) R
- (D) T

39. विकास यह सुंदर से ऊँचा है लेकिन उमेश से नाटा है। उमेश यह रजत से ऊँचा है किन्तु गणेश से नाटा है। यदि सुंदर रजत से ऊँचा है, तो उन सभी में सबसे नाटा कौन है ?

- (A) रजत
- (B) गणेश
- (C) उमेश
- (D) सुंदर

40. यदि 'x' का मतलब '+' है, '-' का मतलब '+' है और '+' का मतलब 'x' है तो, $5+4-18 \times 3=?$

- (A) -34
- (B) 6
- (C) 14
- (D) 26

A

iii) Arithmetical and Numerical Ability

41. 5 years ago, the average age of A, B, C and D was 45. With E joining them now, the average age of all the five is 49 years. How old is E ?
- (A) 64 years
(B) 45 years
(C) 25 years
(D) 40 years
42. A man spends Rs. 8,100 in buying tables at Rs. 1,200 each and chairs at Rs. 300 each. What will be the ratio of chairs to tables when the maximum number of tables is purchased ?
- (A) 1 : 4
(B) 5 : 7
(C) 1 : 2
(D) 2 : 1
43. On a tour a man travels at the rate of 64 km/h for the first 160 km and then travels the next 160 km at the rate of 80 km/h. What is the average speed (in km/h) for the first 320 km of the tour ?
- (A) 35.55
(B) 71.11
(C) 36
(D) 72
44. How many $\frac{1}{8}$'s are there in $37\frac{1}{2}$?
- (A) 300
(B) 400
(C) 500
(D) None of these
45. $\sqrt{\frac{49}{?}} = \frac{21}{36}$
- (A) 84
(B) 12
(C) 64
(D) 144
46. $\frac{\sqrt{32} + \sqrt{48}}{\sqrt{8} + \sqrt{12}} = ?$
- (A) $\sqrt{2}$
(B) 2
(C) 4
(D) 8
47. The length and breadth of a rectangle are 8 cm and 6 cm respectively. Find the length of its diagonal.
- (A) 12 cm
(B) 11 cm
(C) 10 cm
(D) 9 cm

iii) अंकगणितीय एवं संख्यात्मक योग्यता

A

41. पाँच वर्ष पूर्व A, B, C और D की औसत आयु 45 थी। अब उनमें E शामिल होता है और उस कारण उन पाँचों की औसत आयु 49 वर्ष हो जाती है। E की आयु कितनी है ?

- (A) 64 वर्ष
(B) 45 वर्ष
(C) 25 वर्ष
(D) 40 वर्ष

42. एक व्यक्ति प्रति मेज रु. 1,200 और प्रति कुर्सी रु. 300 दर से खरीदने में रु. 8,100 खर्च करता है। जब वह अधिकतम संख्या में मेज खरीदना चाहता है, तो ऐसे में कुर्सी और मेज का अनुपात क्या होगा ?

- (A) 1 : 4
(B) 5 : 7
(C) 1 : 2
(D) 2 : 1

43. एक सफर में एक व्यक्ति अपनी पहली 160 कि. मी. की दूरी 64 कि. मी./घंटा गति से और अगली 160 कि. मी. की दूरी 80 कि. मी./घंटा गति से पूरी करता है। उस सफर के पहले 320 कि. मी. दूरी की औसत गति (कि. मी./घंटा में) कितनी थी ?

- (A) 35.55
(B) 71.11
(C) 36
(D) 72

44. $37\frac{1}{2}$ में कितने $\frac{1}{8}$ हैं ?

- (A) 300
(B) 400
(C) 500
(D) इनमें से कोई नहीं

45. $\sqrt{\frac{49}{7}} = \frac{21}{36}$

- (A) 84
(B) 12
(C) 64
(D) 144

46. $\frac{\sqrt{32} + \sqrt{48}}{\sqrt{8} + \sqrt{12}} = ?$

- (A) $\sqrt{2}$
(B) 2
(C) 4
(D) 8

47. एक आयत की लम्बाई और चौड़ाई क्रमशः 8 सें. मी. और 6 सें. मी. है। उसके विकर्ण की लम्बाई पता कीजिए।

- (A) 12 सें. मी. (B) 11 सें. मी.
(C) 10 सें. मी. (D) 9 सें. मी.

48. When a book is sold for Rs. 60, there is a profit of Rs. 10. What is the percentage of profit ?
- (A) 20%
(B) 16.25%
(C) 12%
(D) 15%
49. After Jeevan gave Rs. 12 to Hameed and then Hameed gave Rs. 4 to Jeevan, equal amounts remained with them. Who had the smaller amount initially and by how much ?
- (A) Hameed by Rs. 16
(B) Jeevan by Rs. 4
(C) Hameed by Rs. 12
(D) Jeevan by Rs. 8
50. $\frac{80}{?} = \frac{?}{20}$
- (A) 50
(B) 40
(C) 30
(D) 20
51. ? % of 150 = 40.
- (A) $\frac{3}{80}$
(B) $\frac{5}{80}$
(C) $26\frac{2}{3}$
(D) $3\frac{3}{4}$
52. Find the difference between compound interest and simple interest for Rs. 7,000 at 10% for 2 years.
- (A) Rs. 50
(B) Rs. 60
(C) Rs. 80
(D) Rs. 70
53. How many committees of 3 teachers can be made from 5 teachers ?
- (A) 10
(B) 12
(C) 8
(D) 15
54. How many shares of Rs. 100 sold at a discount of 15% can be purchased by investing Rs. 7,225 ?
- (A) 75
(B) 85
(C) 95
(D) 115

48. जब एक किताब रु. 60 में बेची जाती है, तब रु. 10 का मुनाफ़ा होता है। मुनाफ़े का प्रतिशत क्या है ?
- (A) 20%
(B) 16.25%
(C) 12%
(D) 15%
49. जब हमीद को जीवन 12 रु. देता है और फिर हमीद जीवन को 4 रु. देता है, तब एक समान रकम बाक़ी पाई जाती है। प्रारम्भ के किसके पास कम रकम थी और कितनी कम थी ?
- (A) हमीद के पास रु. 16 से
(B) जीवन के पास रु. 4 से
(C) हमीद के पास रु. 12 से
(D) जीवन के पास रु. 8 से
50. $\frac{80}{?} = \frac{?}{20}$
- (A) 50
(B) 40
(C) 30
(D) 20
51. 150 का ? % = 40.
- (A) $\frac{3}{80}$
(B) $\frac{5}{80}$
(C) $26\frac{2}{3}$
(D) $3\frac{3}{4}$
52. रु. 7,000 पर 2 वर्षों के लिए 10% ब्याज दर से चक्रवृद्धि ब्याज और सरल ब्याज दोनों में अंतर पता कीजिए।
- (A) रु. 50
(B) रु. 60
(C) रु. 80
(D) रु. 70
53. 5 शिक्षकों से 3 शिक्षकों की कितनी समितियाँ रची जा सकती है ?
- (A) 10
(B) 12
(C) 8
(D) 15
54. 15% बट्टे पर बेचे जानेवाले रु. 100 के कितने शेयर रु. 7,225 निवेश कर खरीदे जा सकते हैं ?
- (A) 75
(B) 85
(C) 95
(D) 115

55. Find the HCF of $\frac{6}{7}$, $\frac{8}{3}$ and $\frac{4}{21}$.

(A) $\frac{12}{21}$

(B) $\frac{24}{7}$

(C) $\frac{2}{21}$

(D) $\frac{3}{8}$

56. The ratio of the surface areas of 2 spheres is 4 : 9. Find the ratio of their diameters.

(A) 5 : 6

(B) 2 : 3

(C) 1 : 3

(D) 1 : 2

57. A wire is in the form of a square of side 66 cm. It is bent into a circle. Determine the radius of this circle.

(A) 42 cm

(B) 21 cm

(C) 40 cm

(D) 36 cm

58. Find the median of 7, 8, 4, 3 and 10.

(A) 4

(B) 3

(C) 3.5

(D) 7

59. 43 persons went to a canteen which sells soup and tea. If 18 persons took soup only, 8 took tea only and 5 took nothing, how many took soup ?

(A) 12

(B) 30

(C) 20

(D) 38

60. The area of a triangle is 20 sq.cm. If its height is 5 cm, find the length of its base.

(A) 10 cm.

(B) 8 cm.

(C) 6 cm.

(D) 4 cm.

55. $\frac{6}{7}$, $\frac{8}{3}$ और $\frac{4}{21}$ का एचसीएफ पता कीजिए।

(A) $\frac{12}{21}$

(B) $\frac{24}{7}$

(C) $\frac{2}{21}$

(D) $\frac{3}{8}$

56. दो गोलों के पृष्ठ - क्षेत्रफल का अनुपात 4 : 9 है। उनके व्यासों का अनुपात पता कीजिए।

(A) 5 : 6

(B) 2 : 3

(C) 1 : 3

(D) 1 : 2

57. एक तार 66 सें. मी. भुजा के वर्ग की रचना में है। उसे वृत्ताकार मोड़ा जाता है। उस वृत्त की त्रिज्या पता कीजिए।

(A) 42 सें. मी.

(B) 21 सें. मी.

(C) 40 सें. मी.

(D) 36 सें. मी.

58. 7, 8, 4, 3 और 10 की माध्यिका पता कीजिए।

(A) 4

(B) 3

(C) 3.5

(D) 7

59. सूप और चाय बेचनेवाले एक कैंटिन में 43 व्यक्ति गये थे। 18 लोगों ने केवल सूप लिया, 8 लोगों ने केवल चाय ली और 5 लोगों ने कुछ नहीं लिया। कितने लोगों ने सूप लिया ?

(A) 12

(B) 30

(C) 20

(D) 38

60. एक त्रिकोण का क्षेत्रफल 20 वर्ग सें. मी. है। यदि उस त्रिकोण की ऊँचाई 5 सें. मी. है तो उसके तल की लम्बाई पता कीजिए।

(A) 10 सें. मी.

(B) 8 सें. मी.

(C) 6 सें. मी.

(D) 4 सें. मी.

iv) Test of Language : Hindi

भाषा परीक्षण : हिन्दी

प्रश्न 61 से 64 : उचित शब्द से वाक्य पूर्ति कीजिए।

61. जैसे लिखना को लिखावट वैसे पढ़ना को

- (A) पढ़ (B) पढ़ाई
(C) पढ़ाई (D) पढ़पन

62. जैसे स्वदेश को विदेश वैसे स्वच्छ को

- (A) अस्वस्थ (B) मलिन
(C) मलीन (D) आस्वच्छ

63. जैसे अपमान को सम्मान वैसे परतंत्र को

- (A) स्वतंत्र (B) अपतंत्र
(C) तंत्र (D) उपतंत्र

64. जैसे पुरुष को पौरुष वैसे जिज्ञासु को

- (A) जिज्ञासी (B) जिज्ञासा
(C) जिज्ञास (D) जिज्ञासू

प्रश्न 65 से 68 : इनमें व्याकरण शुद्ध वाक्य है

65. (A) पिता पुत्री को भेजा
(B) पिता ने पुत्री को भेजा
(C) पिता पुत्री को भेजी
(D) पिता पुत्री को भेजे

66. (A) राम ने रोटी खायी
(B) राम रोटी खायी
(C) राम ने रोटी खाया
(D) राम रोटी खाये

67. (A) आप यहाँ आओ
(B) आप यहाँ आइये
(C) आप यहाँ आऊँगा
(D) आप यहाँ आ

68. (A) उन्होने रामलिंगम् की प्रशंसा की
(B) वे रामलिंगम् की प्रशंसा किए
(C) उन्होने रामलिंगम् की प्रशंसा किए
(D) उन्होने रामलिंगम् के प्रशंसा किए

69. नीचे दिये गये शब्दों में विजातीय शब्द को चुनकर लिखिए।

- (A) गोदावरी (B) कृष्णा
(C) कावेरी (D) विंध्या

70. $2\frac{1}{2}$ को हिन्दी में कहते हैं

- (A) अढाई (B) दो आधा
(C) आधा दो (D) ढाई

71. माता शब्द का बहुवचन रूप है

- (A) माताएँ (B) माते
(C) मातावों (D) मातो

72. बेटा शब्द का स्त्रीलिंग रूप है

- (A) बेटे (B) बेटी
(C) बेटिया (D) बेटो

निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर नीचे दिए गये प्रश्नों का सही उत्तर चुनकर लिखिए। (प्र. 73 से 76)

मोगल वंश के राजा अकबर बहुत मशहूर बादशाह थे। उनके दरबारियों में बीरबल अपनी चतुराई के लिए बहुत प्रसिद्ध थे। बादशाह बीरबल को बहुत चाहते थे। इस कारण से सब दरबारी बीरबल से जलते थे।

एक दिन अकबर का दरबार लगा। अकबर ने सारे दरबारियों से एक प्रश्न पूछा कि यदि मूर्खों से काम पड़ जाए तो क्या करना चाहिए? किसी ने कहा कि उसका सिर मुंडवाकर गधे पर चढ़ाकर शहर के बाहर भेज देना चाहिए। फिर किसी ने कहा - उसकी आंखों पर पट्टी बांध कर उसे चारों तरफ घुमाना चाहिए।

अंत में बीरबल से पूछा तो उसने कहा - जहापनाह, इसका उत्तर मेरा भाई देगा। वह गाँव में रहता है। इसको लाने के लिए दो सौ रुपये और दस दिन की छुट्टी चाहिए। बादशाह ने बीरबल की बात मान ली। बीरबल दो सौ रुपये लेकर गाँव चले गये।

दसवें दिन उसने एक बेवकूफ आदमी को दरबार में लाया। उसको समझा लिया था कि कोई उससे कुछ पूछे तो चुप रहना चाहिये। बीरबल दरबार में हाजिर होकर अकबर को सलाम करके बोला - जहापनाह, यह मेरा भाई है जो आपके प्रश्न का उत्तर देगा। जब बादशाह ने यही प्रश्न पूछा तो वह आदमी ने उत्तर नहीं दिया। तब बीरबल ने कहा - जहापनाह, मूर्ख से काम पड़ जाय तो चुप रहना चाहिये। बीरबल का उत्तर सुनकर बादशाह खुश हुये।

73. अकबर _____ वंश के राजा थे।

- (A) चालुक्य (B) मौर्य
(C) मोगल (D) कदंब

74. बीरबल _____ के लिए प्रसिद्ध थे।

- (A) अपनी चतुराई (B) अपनी ज्ञान
(C) अपनी मूर्खता (D) अपनी वीरता

75. सब दरबारी बीरबल से _____ थे।

- (A) खुश (B) जलते
(C) नाराज (D) ना समझ

76. बादशाह का प्रश्न के लिए बीरबल का उत्तर _____ था।

- (A) मूर्ख का सिर मुंडवाकर गधे में चढ़ाना चाहिए
(B) शहर के बाहर भेजना चाहिए
(C) चुप रहना चाहिए
(D) उसकी आंखों पर पट्टी बांध कर घुमाना चाहिए

77. इनमें व्याकरण शुद्ध वाक्य है

- (A) किशोर श्रीधर का बड़ा भाई है
(B) किशोर श्रीधर के बड़ा भाई है
(C) किशोर श्रीधर की बड़ा भाई है
(D) किशोर श्रीधर का बड़े भाई है

78. ठीक विभक्ति प्रत्यय चुनकर खाली जगह भरिए।
मोहन _____ बहन सरला है।

- (A) का (B) के
(C) की (D) से

79. 'मेहनती' का ठीक विरुद्धार्थक पद है

- (A) न मेहनती (B) आलसी
(C) आलस्त (D) अलसि

80. इनमें से सही अक्षर विन्यास का शब्द है

- (A) अध्यापक (B) अद्यापक
(C) अदयापक (D) अद्यापका

v) Test of Language : English

भाषा परीक्षण : अंग्रेजी

Directions (Qs. 81 to 83) : Given below are words with different spellings. Select the one which you consider to be correctly spelled. (spelt)

81. (A) Discipline
(B) Disipline
(C) Decipline
(D) Dicipline
82. (A) Villian (B) Villain
(C) Vilan (D) Vilain
83. (A) Begining (B) Bigining
(C) Beginning (D) Bginning

Directions (Qs. 84 to 86) : Choose the word or phrase which is opposite in meaning to the given word.

84. Gather
(A) Separate
(B) Amass
(C) Congregate
(D) Collect
85. Keep
(A) Reserve
(B) Preserve
(C) Discard
(D) Lay

86. Govern
(A) Rule (B) Obey
(C) Control (D) Sway

Directions (Qs. 87 to 89) : Fill in the blank by choosing the appropriate alternative.

87. Silkworms feed _____ mulberry trees.
(A) at (B) by
(C) on (D) with
88. The bridge is built _____ the river.
(A) to (B) across
(C) against (D) for
89. He forgot his duties _____ his children.
(A) with (B) to
(C) upon (D) by

Directions (Qs. 90 to 92) : Find out which part (A) or (B) or (C) of the sentence has the error. If there is no error, your answer is (D).

90. Hard work and preservance (A)/is indispensable (B)/to success in life. (C)/ No error (D)
91. He is a clever man (A)/but unfortunately diffident (B)/of his powers. (C)/ No error (D)
92. The heir of the throne (A)/was free from physical (B) or moral taint. (C)/ No error (D)

Directions (Qs. 93 to 95) : Read the passage given below carefully and answer these questions.

Naresh stood some distance away from the school and awaited for his elder brother Ramesh. It was sundown and all his classmates were coming out of the gate chattering excitedly about the annual sports day function. Just then, Neha was a year senior to him came down hurriedly from the road. She looked a bit worried. "Naresh, have you seen my younger sister Nikita ?"

93. Where was Naresh waiting for his elder brother ?
- (A) in the classroom
(B) inside the school
(C) away from the school
(D) in the waiting room
94. Who was Ramesh ?
- (A) elder brother of Naresh
(B) younger brother of Naresh
(C) father of Naresh
(D) none of these
95. Who was searching for Nikita ?
- (A) Ramesh
(B) Naresh
(C) Neha
(D) None of these
96. Noun form of 'broad' is
- (A) narrow (B) broader
(C) breadth (D) length
97. 'He examined carefully'.
In the above sentence, the part of speech of the word 'carefully' is
- (A) adverb
(B) verb
(C) noun
(D) adjective
98. The plural of 'tooth' is
- (A) tooths
(B) toothes
(C) teeth
(D) none of these
99. He has been playing cricket.
In the above sentence, the tense of the verb is
- (A) perfect
(B) past perfect
(C) past continuous
(D) present perfect continuous
100. "Geetha sang a song".
The above sentence in the passive voice is
- (A) A song Geetha sung
(B) A song was sung by Geetha
(C) A song is sung by Geetha
(D) A song sung by Geetha

SECTION - B
Post Specific Subject-Related Questions

भाग - ब

पोस्ट स्पेसिफिक विषय - संबंधी प्रश्न

101. ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?
(A) ਡਾਇਕ੍ਰਾਨਿਕ (B) ਸਿਨਕ੍ਰਾਨਿਕ
(C) ਸਿਨਟੈਗਮੈਟਿਕ (D) ਪੈਗਡਿਕਸਮੈਟਿਕ
102. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ
(A) ਬੋਲ (B) ਇਸਾਰਾ
(C) ਹਾਵ ਭਾਵ (D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ
103. 'ਘਰਬਾਲੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ?
(A) ਅਰਥ ਵਿਸਥਾਰ (B) ਅਰਥ ਉਤਕਰਸ਼
(C) ਅਰਥ ਸੰਕੋਚ (D) ਅਰਥ ਅਪਘਟਕ
104. ਕਿਹੜਾ ਸ਼ੁੱਠ ਸਹੀ ਹੈ
(A) ਪੁਆਪੀ : ਰੋਪਤ, ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ
(B) ਦੁਆਬੀ : ਹੁਸਿਆਰ ਪੁਰ, ਚੁਰਵਾਸ ਪੁਰ
(C) ਮਾਝੀ : ਪਟਿਆਲਾ, ਜਲੰਧਰ
(D) ਮਲਵੰਦੀ : ਚਨੌੜਾ, ਲਾਪਿਆਣਾ
105. ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ
(A) ਸੰਚਾਰਮਈ (B) ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ
(C) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ (D) ਸੁਹਜਾਤਮਕ
106. ਮੁਹਾਰਨੀ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕ੍ਰਮ ਸਹੀ ਹੈ
(A) ਅ ਆ ਇ ਈ ਐ ਓ ਉ ਊ ਓ ਐ
(B) ਅ ਆ ਇ ਈ ਐ ਓ ਉ ਊ ਏ ਐ
(C) ਅ ਆ ਇ ਈ ਉ ਊ ਏ ਐ ਓ ਐ
(D) ਅ ਆ ਇ ਈ ਐ ਓ ਏ ਐ ਉ ਊ
107. 'ਸਤਿਆਮ, ਸਿਵਮ, ਸੁੰਦਰਮ' ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਨਾਲ ਹੈ?
(A) ਰਸ
(B) ਸੁਨੀ
(C) ਐਰਿਤਮ
(D) ਚਿੰਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
108. ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ
(A) ਭਾਸ਼ਾਈ ਤੱਥ (B) ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ
(C) ਸਮਾਜਿਕ ਤੱਥ (D) ਸਾਹਿਤਿਕ ਤੱਥ
109. 'ਹਮਦ' ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ
(A) ਰੱਬ ਨਾਲ (B) ਰਸੂਲ ਨਾਲ
(C) ਮੁਰਸ਼ਦ ਨਾਲ (D) ਪੀਰ ਨਾਲ
110. ਨਸਲਮੁਖੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ
(A) ਸੰਪ੍ਰਦਾਇਕ ਭਾਵਨਾ
(B) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਪੱਖਰਾ
(C) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੇਤਨਾ
(D) ਭਾਸ਼ਿਜਮ
111. ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ?
(A) ਗੁਰਸਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਟਕਕਾਰ
(B) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ
(C) ਬਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ
(D) ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ
112. 'ਕ' ਅਤੇ 'ਖ' ਵਿੱਚ ਅਤਰ ਹੈ
(A) ਐਸ਼ਤਾ (B) ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ
(C) ਉਚਾਰਕ (D) ਪ੍ਰਾਣਤਾ
113. ਉਤਰੀ ਲਹੌਂਦੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਚੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(A) ਪੇਠੋਹਾਰੀ (B) ਮੁਲਤਾਨੀ
(C) ਸਗਾਇਕੀ (D) ਝਾਂਗੀ
114. ਲੋਕਯਾਨਕ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਚੁੱਟ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਹੈ?
(A) ਖੋਜ ਕਰਤਾ, ਵਧੀਆ ਸੰਦ ਅਤੇ ਸੂਚਕ
(B) ਖੋਜ ਕਰਤਾ, ਸੰਦ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੂਚਕ
(C) ਨਿਪੁੰਨ ਖੋਜ ਕਰਤਾ, ਸਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ
(D) ਖੋਜ ਕਰਤਾ, ਸੰਦ ਅਤੇ ਸੂਚਕ ਦਾ ਸੁਮੇਲ

A*

115. 'ਦੇਈ ਵੇ ਬਾਬਲਾ ਉਸ ਘਰੇ _____' ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਖੌੜੀ (B) ਸਿੱਠਣੀ
 (C) ਸੁਹਾਗ (D) ਸਿਖਿਆ
116. ਫ਼ਰੀਦਾ ਜਿ ਦਿਹਿ ਨਾਲਾ ਕਹਿਆ ਜਿ ਗਲੁ ਕਪਹਿ ਦੁਖ।
 ਪਵਣਿ ਨ ਇਤੀ ਮਾਮਲੇ ਸਹਾ ਨਾ ਫਿਤੀ ਦੁਖ।
 ਸਲੋਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ
 (A) ਮਨੁਖੀ ਹਸਤੀ ਦੀ ਇਹ ਲੋਕਿਕਤਾ ਨਾਲ
 (B) ਸੰਸਾਰਕ ਭਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਬੇਮੁਖ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ
 (C) ਫ਼ਰੀਦ ਦੀ ਭਾਂਜਵਾਦੀ ਰੁਚੀ ਨਾਲ
 (D) ਦੁੱਖ ਤੇ ਨਵਿਰਤੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ
117. ਥਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਹੈ
 (A) ਸ਼ਾਤੀ ਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀ
 (B) ਰੁਮਾਂਸ ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ
 (C) ਰੁਮਾਂਸ ਤੇ ਵਿਦਰੋਹ
 (D) ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ
118. ਨਾਵਲ ਦੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਾਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚਿ ਦੋ ਸਿੱਧਾਂਤ ਦਾ ਸਹੀ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਨਾਵਲ ਵਸਤੂ ਜਗਾਰ ਦੀ ਬਹੁ ਸੰਦਰਭੀ ਬਣਤ
 (B) ਕਥਾ ਦੇ ਚਿਰਤਾਂਤਕ ਪਾਸਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ
 (C) ਨਾਵਲ ਸਮਾਜਕ ਯਥਾਰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਪਾਸਾਰ
 (D) ਨਾਵਲ ਵਿਰਤਾਂਤ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸੰਜਮ
119. ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸਨੂੰ ਕਾਵਿ ਦੀ ਆਤਮਾ ਮੰਨਣਾ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਹੈ?
 (A) ਧੁਨੀ (B) ਰਸ
 (C) ਗੀਤੀ (D) ਵਕ੍ਰੋਕਤੀ
120. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਬਾਰੇ ਸਿੱਧਾਂਤਕ ਅਧਿਐਨ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ?
 (A) ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ (B) ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
 (C) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ (D) ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ
121. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਰੂਪਾਤਮਕਤਾ (B) ਧੁਨੀਆਤਮਕਤਾ
 (C) ਵਿਸਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕਤਾ (D) ਸੁਹਾਤਮਕਤਾ
122. ਰੋਲਾ ਵਾਰਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਚਿਹਨ ਅਤੇ ਚਿਹਨਕ
 (B) ਚਿਹਨ ਅਤੇ ਚਿਹਨਿਤ
 (C) ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਨਿਭਾਉ
 (D) ਪਾਠ ਤੇ ਪ੍ਰਵਚਨ
123. ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਲਿਪਿ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
 (A) ਗੁਰਮੁਖੀ (B) ਰੋਮਨ
 (C) ਦੈਵਨਾਗਰੀ (D) ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ
124. 'ਦੁਆਬੀ' ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਲੁਧਿਆਣਾ, ਠੇਪੜ, ਕਪੂਰਥਲਾ
 (B) ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜਲੰਧਰ
 (C) ਬਠਿੰਡਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
 (D) ਪਟਿਆਲਾ, ਠੇਪੜ, ਸੰਗਰੂਰ
125. ਧੁਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸੰਸਥਾਪਕ ਹੈ
 (A) ਭਰਤ ਮੁਨੀ
 (B) ਮੰਮਟ
 (C) ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ
 (D) ਆਨੰਦ ਵਰਧਨ
126. ਰਸ ਨਿਸ਼ਪੱਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਵਕ੍ਰੋਕਤੀ, ਗੀਤੀ, ਔਚਿਤਯਾ ਦਾ ਸੰਜੋਗ
 (B) ਰਸ, ਧੁਨੀ, ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਸੰਜੋਗ
 (C) ਵਿਭਾਗ, ਅਨੁਭਵ, ਵਿਭਾਗੀ ਦਾ ਸੰਜੋਗ
 (D) ਦ੍ਰਿਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
127. ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਕੰਵਰ
 (B) ਟੀ ਆਰ ਵਿਨੋਦ, ਕੈਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ
 (C) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲਿਆ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਨਜ਼ਮ ਹੁਸੈਨ ਸੰਯਦ
 (D) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋ, ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ

128. 'ਪਲੇ ਨਾ ਪੈਲਾ ਕਰਦੀ ਮੇਲਾ ਮੇਲਾ' ਦਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 (A) ਪੈਸਿਆਂ ਮਗਰ ਦੌੜਨਾ
 (B) ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ ਸੈਕਟ ਹੋਣਾ
 (C) ਵਿੱਤੇ ਵਾਹਰਾ ਆਸਵੈਦ ਹੋਣਾ
 (D) ਵਧੇਰੇ ਉਤਸਵ ਮੇਲੇ ਦੇਖਣਾ
129. ਸਿੱਕ ਕਥਾ ਅਤੇ ਦੰਤ ਕਥਾ ਦਾ ਭੇਦਕ ਲੱਛਣ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਲੋਕਮੁਖਤਾ (B) ਇਤਿਹਾਸਮੁਖਤਾ
 (C) ਪੁਰਾਣਮੁਖਤਾ (D) ਪਰਲੋਕਮੁਖਤਾ
130. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਥਿਐਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੋਜਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ?
 (A) ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ
 (B) ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ
 (C) ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਹਲੀ
 (D) ਕਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ
131. 'ਪੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਸੁਰ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਹੈ?
 (A) ਉੱਚੀ
 (B) ਨੀਵੀਂ
 (C) ਮੱਧਵਰਤੀ
 (D) ਕੋਈ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ
132. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀ ਹੈ?
 (A) 9 (B) 8
 (C) 7 (D) 6
133. ਲੋਕ ਚੰਦਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੁੱਟ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਨਾਈ, ਬਜ਼ੀਰਕ, ਮਾਸਟਰੀ
 (B) ਜੁਲਾਹਾ, ਵਣਜਾਰਾ, ਚਾਕਰੀ
 (C) ਲੁਹਾਰਾ, ਖਮਿਆਰਾ, ਸੁਨਿਆਰਾ
 (D) ਤਰਖਾਣਾ, ਲਾਗੀ, ਮਾਲੀ
134. ਅਲਫ਼ ਅੱਲਾਹ ਚੰਬੇ ਦੀ ਬੂਟੀ (ਬਲਤਾਨ ਬਾਹੂ) ਵਿੱਚ ਚੰਬੇ ਦੀ ਬੂਟੀ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਰੂਪਕ (B) ਉਪਮਾ
 (C) ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ (D) ਚਿਹਨ
135. ਕੁਲੰਸਾਹ ਨੇ ਕਿਸ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ?
 (A) ਅਠਵਾਰਾ ਅਤੇ ਗੰਢਾਂ
 (B) ਸਾਰਹਮਾਰ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ
 (C) ਸੀਹਰਛੀ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ
 (D) ਅਲਾਹੁਟੀ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰ
136. ਭਗਤ ਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਚਿਰੰਪ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ?
 (A) ਧਰਮ ਭਾਂਡ ਅਤੇ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ
 (B) ਮੁਰਤੀ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਪਾਪੇਛ ਦਾ
 (C) ਤਪ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾ ਦਾ
 (D) ਅਨੁਸਟਾਨ ਤੇ ਵਰਤ
137. ਅੱਖੀ ਤਿਹਾ ਕਿੱਸਾ ਕੀਤਾ, ਮੇ ਤਾ ਗੁਲੀ ਨਾ ਕੋਈ (ਦਮੋਦਰ)
 (A) ਕਵੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ ਹੈ
 (B) ਇਹ ਕਵੀ ਦਾ ਭਕੀਆ ਕਲਾਮ ਹੈ
 (C) ਕਵੀ ਦੀ ਵਿਸਾਹ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਸੁਰਤ ਹੈ
 (D) ਇਹ ਰੋਚਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧਿ ਹੈ
138. ਗੁਰਵਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇ ਕਿਸਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?
 (A) ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ
 (B) ਅਕਾਲੀ ਕੌਰ ਸਿੰਘ
 (C) ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ
 (D) ਭਾਈ ਚੌਪਾ ਸਿੰਘ
139. ਮਤਲਾ ਅਤੇ ਮਕਰਾ ਦਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 (A) ਮੁਸੱਲਸਲ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮੁਸੱਲਸਲ
 (B) ਗਜ਼ਲ ਦੀ ਬਹਿਰ
 (C) ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਦੂਜਾ ਸਿਆਰ
 (D) ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਆਖਰੀ ਸਿਆਰ
140. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਾਰੇ ਮੁਹਜ ਸਮਸਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਖੇ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ?
 (A) ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ
 (B) ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ
 (C) ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ
 (D) ਬਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੜੀ

141. ਕਿਹੜੀ ਲਿਖੀ ਸਿਲੈਬਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ?
 (A) ਰੋਮਨ (B) ਦੇਵਨਾਗਰੀ
 (C) ਗੁਰਮੁਖੀ (D) ਟਾਕਰੀ
142. ਕਿਹੜਾ ਸਬਦ ਅਵਿਕਾਰੀ ਹੈ?
 (A) ਸਲੂਟਾ (B) ਖੋਟਣਾ
 (C) ਸਰੀ (D) ਸੋਦਣਾ
143. ਧੁਨੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹੈ
 (A) ਸੋਸਿਊਰ (B) ਰੋਮਨ ਜੈਕਬਸਨ
 (C) ਮਾਰਟੀਨੋ (D) ਵਰਨਰ
144. ਗਲਪ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਤੱਤ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਵਿਸ਼ਮੁਖਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਮੁਖਤਾ
 (B) ਨਾਟਕੀਅਤਾ ਤੇ ਰੁਮਾਂਸ
 (C) ਗਲਪਨਿਕਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜ
 (D) ਵਿਰਤਾਂਤ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ
145. ਕਾਵਿ ਨਾਟਕ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰੂਪਕਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?
 (A) ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
 (B) ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਨਾਟਕ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਨ
 (C) ਨਾਟਕ ਦੀ ਕਾਵਿਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
 (D) ਨਟ ਅਤੇ ਨਟਨੀ ਦੀ ਜੁਗਤ
146. ਟੋਟਮ ਤੇ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 (A) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਨਾਹੀ
 (B) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ
 (C) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਨਤਾ
 (D) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ
147. ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚਿੰਤਕ ਕੌਣ ਹਨ?
 (A) ਜੋਨਾਥਨ ਕੁਲਰ, ਰੋਲਾਂ ਬਾਰਤ, ਆਈ ਏ ਰਿਚਰਡਸ
 (B) ਟੀ ਐਸ ਵੀਲੀਅਟ ਕਲੋਨਬ ਥਰਕਸ ਐਲਨ ਟੈਟ
 (C) ਸੋਸਿਊਰ, ਰੋਲਾਂ ਬਾਰਤ, ਲੋਤਮਾਨ
 (D) ਟੋਰੀ ਈਗਲਟਨ, ਰੋਮਨ ਜੈਕਬਸਨ ਏਰਿਦਾ
148. 'ਆਈਸਿਗਲੋਸਿਜ਼ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?
 (A) ਇਤਿਹਾਸਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
 (B) ਕੁਲਨਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
 (C) ਪਾਠ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
 (D) ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ
149. ਅਖੇਸ਼ ਮਹਾਂਪ੍ਰਾਣ ਅਤੇ ਸਖੇਸ਼ ਅਲਪਪ੍ਰਾਣ ਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਕੀ ਹੈ?
 (A) /ਰ/ /ਜ/ /ਦ/ /ਬ/
 (B) /ਖ/ /ਡ/ /ਥ/ /ਢ/
 (C) /ਕ/ /ਚ/ /ਤ/ /ਯ/
 (D) /ਛ/ /ਜ਼/ /ਸ਼/ /ਸ਼/
150. 'ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਸਲਾਇਆਂ, ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਆਈਆਂ' ਲੋਕਗੀਤ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?
 (A) ਸੰਸਕਾਰ ਨਾਲ (B) ਤਿਉਹਾਰ ਨਾਲ
 (C) ਮੇਲੇ ਨਾਲ (D) ਰਸਮ ਨਾਲ
151. ਕਿਹੜਾ ਸਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?
 (A) ਵਿਉਂਤਪੱਤ ਵਧੇਰ ਧਾਤੂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲਗਦੇ ਹਨ
 (B) ਵਿਉਂਤਪੱਤ ਵਧੇਰ ਰੂਪਾਂਤਰੀ ਪਿਛੇਰ ਤੇ ਪਿਛੇ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ
 (C) ਵਿਉਂਤਪੱਤ ਵਧੇਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬਦਲੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
 (D) ਵਿਉਂਤਪੱਤ ਵਧੇਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਰੱਖਿਅਕ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
152. ਥਾਥਾ ਫ਼ਰੀਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਦਾ ਸੂਫ਼ੀ ਕਹੀ ਕਿਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ?
 (A) ਕਾਲਾ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ (B) ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ
 (C) ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ (D) ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ
153. 'ਸੇਖ ਹਯਾਤੀ ਜੀਗ ਨ ਕੋਈ ਕਿਰੁ ਰਹਿਆ। ਜਿਸ ਆਸਟਿ ਹਮ ਬੈਠੇ ਕੋਤੇ ਬੈਸਿ ਗਇਆ।' ਸ਼ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਥਾਥਾ ਫ਼ਰੀਦ ਦਾ ਧਰਮਸ਼ਾਸਤਰੀ ਮੁੱਦਾ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਪਾਰਲੈਕਿਕ ਹਸਤੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ
 (B) ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ
 (C) ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵੱਧਤਾ
 (D) ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ

154. ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਨੇ ਵਾਰ ਥਾਣੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ?
 (A) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ
 (B) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
 (C) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ
 (D) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
155. ਗੁਰਵਾਣੀ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ?
 (A) ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਲਹਿਲ ਤੇ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੂ
 (B) ਜਨਮੋਜਾ ਜੋਹਲ ਤੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
 (C) ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੰਨੂ ਤੇ ਜਨਮੋਜਾ ਜੋਹਲ
 (D) ਕੇ ਐਸ ਬਿੰਦ ਤੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
156. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਰੀ ਝਰਹਾਜ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਅਰਬ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ
 (B) ਫ਼ਾਰਸੀ ਕਾਵਿ
 (C) ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ
 (D) ਤੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼
157. ਲਾਲ ਬਾਂਬੇ ਦਿਆਲ ਦਾ ਗੀਤ 'ਪਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ' ਕਿਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ?
 (A) ਗਾਦਰ ਲਹਿਰ ਨਾਲ
 (B) ਕਿਰਤੀ ਲਹਿਰ ਨਾਲ
 (C) ਮੁਜਾਹਦਾ ਲਹਿਰ ਨਾਲ
 (D) ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਨਾਲ
158. ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪੇ ਭਾਵਾਤਮਕ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਸੰਕਟਾਂ ਦੇ ਸਿਰਜਣ ਤੇ ਨਿਵਾਰਕ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ ਕਿਸਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ?
 (A) ਸੋਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ
 (B) ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ
 (C) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ
 (D) ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਸ
159. ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਵਿਧਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ?
 (A) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (B) ਹਰਿਆਣਾ
 (C) ਰਾਜਸਥਾਨ (D) ਜੰਮੂ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
160. ਸਾਹਿਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਹੈਨਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ?
 (A) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਤੇ ਰੂਸੀ ਰੂਪਵਾਦੀ
 (B) ਰੂਸੀ ਰੂਪਵਾਦੀ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਵਾਲੋਚਨਾ
 (C) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰੀ
 (D) ਵਿਰਚਨਾ ਵਾਦੀ ਤੇ ਨਾਰੀਵਾਦੀ
161. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਕਾਵਿ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਢੰਦ ਹਨ
 (A) ਪਉੜੀ ਅਤੇ ਕੋਰਠਾ
 (B) ਦਵੱਈਆ ਅਤੇ ਬੰਤ
 (C) ਸੋਰਠਾ ਅਤੇ ਚੰਪਈ
 (D) ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਸਿਰਖੰਡੀ
162. ਸਾਦਾਰਨੀਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਿਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਹੈ?
 (A) ਰੂਸੀ ਰੂਪਵਾਦ
 (B) ਰਸ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ
 (C) ਧੁਨੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ
 (D) ਅਹਸਤਰੂਵਾਦੀ
163. ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਕਾਲ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕੀ ਹੈ?
 ਸੂਚੀ I ਸੂਚੀ II
 a. ਸ਼ਹਦਾ ਰਾਮ ਫਿਲੌਰੀ 1. 16ਵੀਂ 17ਵੀਂ ਸਦੀ
 b. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸਮਾਨ 2. 15ਵੀਂ ਸਦੀ
 c. ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ 3. 19ਵੀਂ ਸਦੀ
 d. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ 4. 12ਵੀਂ ਸਦੀ
 a b c d
 (A) 3 1 4 2
 (B) 3 4 2 1
 (C) 3 2 1 4
 (D) 4 2 3 1
164. ਕਰਾਨਕ ਚੁੜੀ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਕਥਾ ਵਸਤੂ ਦਾ ਦੁਹਰਾਉ
 (B) ਕਥਾ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਦੁਹਰਾਉ
 (C) ਕਥਾਨਕ ਦਾ ਦੁਹਰਾਉ
 (D) ਕਥਾ ਤੱਤ ਦਾ ਦੁਹਰਾਉ

165. ਸੈਲੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਐਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸੁਮੇਲ ਹੈ
 (A) ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਚਚਨਾ
 (B) ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ
 (C) ਰੂਪਵਾਦ ਤੇ ਸੰਰਚਨਾਵਾਦ
 (D) ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦ
166. ਖੋਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲੇਖਣ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਅਧਿਐਨ ਵੰਡ ਤੇ ਅੰਤਿਕਾ
 (B) ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੇ ਹਵਾਲੇ
 (C) ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤੇ ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ
 (D) ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਤੇ ਆਦਿਕਾ
167. ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਸੁਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?
 (A) ਕਾਲੀ ਚਰਨ ਬਹਿਲ
 (B) ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ
 (C) ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
 (D) ਦੁਰਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ
168. ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹਨ
 (A) ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਵਾਕੀਸ਼ ਤੇ ਇੱਕ ਨਾਂਵ ਵਾਕੀਸ਼
 (B) ਕੇਵਲ ਦੋ ਵਚਾਧੀਨ ਉਪਵਾਕ
 (C) ਸਵਾਧੀਨ ਤੇ ਪਰਾਧੀਨ ਉਪਵਾਕ
 (D) ਪਰਾਧੀਨ ਉਪਵਾਕ ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਪਰਾਧੀਨ ਉਪਵਾਕ
169. ਗੁੱਗੇ ਦੀ ਕਥਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਭਾਵ ਸੁਖੰਪ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ
 (B) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਰਸਮੇ ਰਿਵਾਜ
 (C) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਰਿਵਾਇਤ
 (D) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਲੋਕ ਧੰਦੇ
170. 'ਬਾਪੂ ਤੇਰੇ ਕੁਰਮਾਂ ਨੇ ਗੋਰੇ ਵੰਗ ਦੀ ਬਦਰ ਤਾ ਪਾਈ' ਪੰਕਤੀ ਦਾ ਸੈਲੀ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਸੰਬੰਧਨੀ (B) ਸੰਵਾਦੀ
 (C) ਮਨਬਚਨੀ (D) ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ
171. ਸੁਫੀ ਮਰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ
 (A) ਇਸਲਾਮ ਨਾਲ ਅਸੰਬੰਧੀ
 (B) ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਰਾਜਸੀ ਰੋਸ
 (C) ਇਸਲਾਮੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਬਦੀਲੀ
 (D) ਇਸਲਾਮੀ ਕੱਟੜਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੂਹਾਨੀ ਉੱਚਤਾ
172. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਥਾਣੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਹੈ?
 (A) ਸਵੱਯੇ (B) ਰਾਗਮਾਲਾ
 (C) ਮੁੰਦਾਵਣੀ (D) ਕਰਹਲੇ
173. ਕਿਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਥਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ?
 (A) ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਵੀ (B) ਰਾਗ ਜੰਜਾਵੰਤੀ
 (C) ਰਾਗ ਬਸੰਤ (D) ਰਾਗ ਟੋੜੀ
174. ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਦੀ ਉੱਤਪਤੀ ਹੋਈ
 (A) ਸਾਹ ਜਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ
 (B) ਬਾਬਰ ਦੇ ਸਮੇਂ
 (C) ਅਕਬਰ ਦੇ ਸਮੇਂ
 (D) ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਹ ਰੰਗੀਲਾ ਦੇ ਸਮੇਂ
175. ਡਾਦਰ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤਿਕਾਵਾਂ ਹਨ
 (A) ਸੰਸਾਰ, ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ, ਸੁਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ
 (B) ਸੁਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ, ਡਾਦਰ ਗੁੰਜਾਂ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਗਾਦਰ
 (C) ਗਾਦਰ ਗੁੰਜਾਂ, ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ, ਸੰਸਾਰ
 (D) ਡਾਦਰ ਗੁੰਜਾਂ, ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਗਾਦਰ
176. ਇਕਵਚਨ, ਦੂਜਾ ਪੁਰਖ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਕ੍ਰਿਆ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਸਾਂ/ਸੀ (B) ਸੈ/ਸੀ
 (C) ਸੀ/ਸੈ (D) ਜੈ/ਸਨ
177. 'ਪਰਾਹਣ' ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?
 (A) ਚਿੰਤ੍ਰ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ
 (B) ਸੈਲੀ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ
 (C) ਸਮਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ
 (D) ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ

178. ਈਡੀਪਸ ਮਨੋਰ੍ਹੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਨਾਲ ਹੈ?
 (A) ਧੀ ਦੀ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ
 (B) ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ
 (C) ਦਿਓਰ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ
 (D) ਭਰਾ ਦੀ ਭੈਣ ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ
179. ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਦੇ ਸਾਪੇਖਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ?
 (A) ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਵਾਦੀ ਰੁਚੀ
 (B) ਸਾਹਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਦੀ ਸੰਬੰਧਤਾ
 (C) ਸਾਹਿਤਕ ਸੈਦਰਯ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਕਿਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ
 (D) ਸਾਹਿਤਕ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਕਾਲ ਦੀ ਅੰਡਰਤਾ
180. ਵਿਭਾਵ, ਅਨੁਭਾਵ ਤੇ ਸੰਚਾਰੀ ਭਾਵ ਕਿਸ ਅਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ?
 (A) ਵਿਰੋਧਨ (B) ਸਾਧਾਰਨੀਕਰਨ
 (C) ਸੰਵੇਗ (D) ਪੁਰਸਾਰਕ
181. ਵਰਨਮਾਲਾ ਦ੍ਰਿਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਹਨ
 (A) ਬਾਵਨ ਔਖਰੀ, ਸੀਹਰਝੀ, ਪੱਟੀ, ਡੰਡ
 (B) ਬਾਵਨ ਔਖਰੀ, ਪੱਟੀ, ਸੀਹਰਝੀ, ਪੇੜੀ ਔਖਰੀ
 (C) ਸੀਹਰਝੀ, ਕਾਫੀ, ਬਾਰਹਮਾਹ, ਰੁੱਤੀ
 (D) ਪੱਟੀ, ਥਿੜੀ, ਦਿਨ ਰੈਣਿ, ਸਲੋਕ
182. ਜਨਮ ਤੇ ਮਰਨ ਤੱਕ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਗੁੜ੍ਹੀ, ਪਾਣੀ ਵਾਰਨਾ, ਰਸਮ ਪਗੜੀ, ਵਹੀਰਾ
 (B) ਗੁੜ੍ਹੀ, ਦਸਤਾਰਬੰਦੀ, ਫੁੱਲ ਚੁਗਣੇਖ ਖਾਰੇ ਚੜ੍ਹਨਾ
 (C) ਗੁੜ੍ਹੀ, ਮੁੰਡਨ, ਖੇੜੀ ਚੜ੍ਹਨਾ, ਨਾਮਕਰਨ
 (D) ਗੁੜ੍ਹੀ, ਨਾਮਕਰਨ, ਮਾਈਆਂ, ਉਠਾਲਾ
183. ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲੋਂ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਹਨ
 (A) ਵਿਅਕਤੀਮੁਖਤਾ, ਸਮੂਹਕਤਾ, ਮੌਖਿਕਤਾ
 (B) ਮੌਖਿਕਤਾ, ਲੋਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ, ਸਮੂਹਕਤਾ
 (C) ਨਿੱਜਤਾ, ਅਨੁਭਵਮੂਲਕਤਾ, ਬੋਲੀਗਤ ਵਿੱਲਖਣਤਾ
 (D) ਲੋਕ ਮਾਨਸਿਕਤਾ, ਵਿਅਕਤੀਮੂਲਕਤਾ, ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕਤਾ
184. ਬੇਜ਼ ਵਿਧੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਕਲਪ ਹਨ
 (A) ਵਿਆਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਸਟਾਈਲ ਥੀਟ, ਹਵਾਲੇ, ਪਾਦ ਟਿੱਪਣੀ
 (B) ਸਟਾਈਲ ਥੀਟ, ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼, ਭੂਮਿਕਾ, ਸਮਰਪਣ
 (C) ਪੁਸਤਕ ਸੂਚੀ, ਸੰਕੇਤਾਵਲੀ, ਪਾਦ ਟਿੱਪਣੀ, ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼
 (D) ਅਧਿਆਇ ਵੰਡ, ਸਟਾਈਲ ਥੀਟ, ਵਿਸ਼ੇ ਸੂਚੀ, ਹਵਾਲੇ
185. 'ਦੱਸਣ ਲੱਗਿਆ ਉਹ ਡਰ ਜਾਂਦਾ' ਵਿੱਚ 'ਦੱਸਣ ਲੱਗਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਸਕਰਮਕ
 (B) ਕਾਲਕੀ
 (C) ਵਿਰਦੰਤ
 (D) ਸੰਚਾਲਕ
186. 'ਓ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ' ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਹਨ?
 (A) 4 (B) 7
 (C) 5 (D) 6
187. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜੁੱਟ ਹੈ
 (A) ਥੰਸਰੀ, ਤਬਲਾ, ਢੋਲ, ਟਿਕਤਾਰਾ
 (B) ਢੋਲ, ਬੁਗੜ, ਅਲਹੀਜ਼ਾ, ਕਿੰਗ
 (C) ਢੋਲਕੀ, ਜੋੜੀ, ਨਗਸਿੰਗਾ, ਕਿੰਗ
 (D) ਟਿਕਤਾਰਾ, ਥਾਜਾ, ਤੋੜੀ, ਅਲਹੀਜ਼ਾ
188. ਰੱਬ ਮੇਰੇ ਹਾਲ ਦਾ ਮਹਿਰਮ ਰੂੰ । ਅੰਦਰ ਤੂੰ ਹੈ ਬਾਹਰ ਤੂੰ ਹੈ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਰੂੰ । ਤੂੰ ਹੀ ਤਾਣਾ ਤੂੰ ਹੀ ਥਾਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਮੇਰਾ ਰੂੰ । ਇਨ੍ਹੀ ਕਾਵਿ ਪੰਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋਇਆ ਹੈ
 (A) ਮਾਫ਼ਤ ਦਾ
 (B) ਦਹਿਦਤ ਉਲ ਵਜੂਦ ਦਾ
 (C) ਸਰੂ ਦਾ
 (D) ਇਸ਼ਕ ਮਜ਼ਾਜ਼ੀ ਦਾ

189. ਜਪੁਜੀ ਸਹਿਬ ਵਿੱਚ ਖੰਡਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਧਰਮ, ਕਰਮ, ਸਰਮ, ਗਿਆਨ, ਸੌਚ
 (B) ਗਿਆਨ, ਕਰਮ, ਸਰਮ, ਧਰਮ, ਸੌਚ
 (C) ਧਰਮ, ਸਰਮ, ਗਿਆਨ, ਕਰਮ, ਸੌਚ
 (D) ਧਰਮ, ਗਿਆਨ, ਸਰਮ, ਕਰਮ, ਸੌਚ
190. ਗੁਰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਦੁਨਿਆਵੀ ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣਾ
 (B) ਗੁਰੂ ਦੀ ਇਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣਾ
 (C) ਵੇਲੇ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣਾ
 (D) ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ
191. ਕਿਸ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀਰ ਰਸ ਤੇ ਸਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
 (A) ਨਜ਼ਾਵਤ ਦੀ ਵਾਰ
 (B) ਚੌਠਿਆਂ ਦੀ ਵਾਰ
 (C) ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ
 (D) ਜੰਗਲਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਰਹੱਗੀਆਂ
192. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪਰਵਾਸੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਵਿਦਨਾ, ਡਾਇਸਪੋਰਕ ਸੰਵਿਦਨਾ ਵਿੱਚ ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
 (A) ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ (B) ਹਯੂਬੀਰ ਚੰਡ
 (C) ਦਰਸਨ ਧੀਰ (D) ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲ
193. ਦੇਸ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਵਲਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਸਮੇਸ਼ਿਅਕਾਰ ਹੈ ?
 (A) ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਰਤਾਂਤ
 (B) ਸੰਤਾਪਮਈ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਯਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਰਤਾਂਤ
 (C) ਖਾਸ ਭੂ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਰਤਾਂਤ
 (D) ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਰਤਾਂਤ
194. ਪਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ ਤੇ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 (A) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਪਾਰੀ
 (B) ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ
 (C) ਗਲੋਬਲ ਚੇਤਨਾ ਪੱਧਰ
 (D) ਲੋਕਰਾਜੀ ਚੇਤਨਾ ਪੱਧਰ
195. ਗ਼ਜ਼ਲ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖ ਹਨ
 (A) ਸ਼ਾਇਰ, ਮਕਤਾ, ਮਤਲਾ, ਰਦੀਫ਼
 (B) ਕਾਫ਼ੀਆ, ਸ਼ਿਅਰ, ਮਿਸਰਾ, ਮਕਤਾ
 (C) ਕਾਫ਼ੀਆ, ਮਿਸਰਾ, ਮਤਲਾ, ਰਦੀਫ਼
 (D) ਮਿਸਰਾ, ਰਦੀਫ਼, ਸ਼ਿਅਰ, ਮਕਤਾ
196. ਲੋਕ ਧਰਮ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਲੋਕ ਅਨੁਕਠਾਨਾਂ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰੀਕਰਨ
 (B) ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਡਰ ਦੀ ਭਾਵ ਸਥਿਰੀ
 (C) ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਤਰਕਬੁਕਤ ਸਥਾਪਨਾ
 (D) ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ
197. ਸਿਹਤਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਸ਼ ਹਰੇਕ ਕੋਸ਼ੀ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ
 (A) ਧਾਤੂ (B) ਵਧੇਰ
 (C) ਅਗੇਤਰ (D) ਪਿਛੇਤਰ
198. 'ਮੇਝ ਉਪਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ' ਇਸ ਵਾਕ ਵਿੱਚ 'ਮੇਝ ਉਪਰ' ਦਾ ਕਾਰਕ ਕੀ ਹੈ?
 (A) ਕਰਮਕਾਰਕ
 (B) ਅਧਿਕਰਨ ਕਾਰਕ
 (C) ਕਰਤਾ ਕਾਰਕ
 (D) ਸੰਪ੍ਰਦਾਨ ਕਾਰਕ
199. ਰਾਝਾ ਰਾਝਾ ਕਰਦੀ ਨੀ, ਮੈਂ ਆਪੇ ਰਾਝਾ ਹੋਈ। ਸੱਦੇ ਨੀ ਮੇਨੂੰ ਧੀਦੇ ਰਾਝਾ, ਹੀਰ ਨਾ ਆਖੇ ਕੋਈ। ਇਹ ਕਾਵਿ ਪੰਕਤੀਆਂ ਕਿਸ ਸੂਫੀ ਪੜਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?
 (A) ਸ਼ਰੀਅਤ (B) ਤਰੀਕਤ
 (C) ਮਾਰਫਤ (D) ਹਕੀਕਤ
200. ਰੂਪਕਾਰ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਸੁੱਟ ਸਹੀ ਹੈ?
 (A) ਪਰਚੀ, ਗੋਸ਼ਟਿ, ਸਾਖੀ
 (B) ਹੁਕਮਨਾਮਾ, ਰਹਿਤਨਾਮਾ, ਝੜਰਨਾਮਾ
 (C) ਪਰਚੀ, ਸਾਖੀ, ਜਨਮਸਾਖੀ
 (D) ਸੁਖਨ, ਮਸਲੇ, ਗੋਸ਼ਟਿ

IMPORTANT INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

उम्मीदवारों के लिए महत्वपूर्ण अनुदेश

11. This booklet contains 32 pages.
12. Please check all the pages of the Booklet carefully. In case of any defect, please ask the Invigilator for replacement of the Booklet.
13. **Directions** : Each question or incomplete statement is followed by four alternative suggested answers or completions. In each case, you are required to select the one that correctly answers the question or completes the statement and blacken (●) appropriate circle A, B, C or D by Blue/Black Ball-Point Pen against the question concerned in the Answer-Sheet. (For V.H. candidates corresponding circle will be blackened by the scribe)
14. Mark your answer by shading the appropriate circle against each question. The circle should be shaded completely without leaving any space. The correct method of shading is given below.

Wrong Method	Wrong Method	Wrong Method	Correct Method

The Candidate must mark his/her response after careful consideration.

15. There is only one correct answer to each question. You should blacken (●) the circle of the appropriate column, viz., A, B, C or D. If you blacken (●) more than one circle against any one question, the answer will be treated as wrong. If you wish to cancel any answer, you should completely erase that black mark in the circle in the Answer-sheet and then blacken the circle of revised response.
16. A machine will read the coded information in the OMR Answer-Sheet. In case the information is incomplete/different from the information given in the application form, the candidature of such candidate will be treated as cancelled.
17. Use the space for rough work given in the Question Booklet only and not on the Answer-Sheet.
18. You are NOT required to mark your answers in this Booklet. All answers must be indicated in the Answer-Sheet only.

11. इस पुस्तिका में 32 पेज हैं।
12. इस पुस्तिका के सभी पृष्ठों का ध्यानपूर्वक निरीक्षण करें। यदि कोई दोष है, तो निरीक्षक को उसे बदलने के लिए कहें।
13. निर्देश : प्रत्येक प्रश्न अथवा प्रत्येक अधूरे कथन के बाद चार उत्तर अथवा पूरे कथन सुझाये गये हैं। प्रत्येक दशा में आपको किसी एक को चुनना है जो प्रश्न का सही उत्तर दें अथवा कथन को पूरा करें और आपको उत्तर-पत्रिका में उपयुक्त गोलाकार खाने A, B, C या D को नीला या काला बॉल-पॉइन्ट पेन से काला (●) करना है। (दृष्टिबाधित उम्मीदवारों के लिए संगत गोलाकार लिपिक द्वारा काला किया जाए)
14. प्रत्येक प्रश्न के सामने उचित वृत्त का चिन्हांकन करके अपना उत्तर लिखें। वृत्त को बिना कोई स्थान छोड़े चिन्हांकित करें। चिन्हांकित करने का सही तरीका नीचे दिया गया है।

गलत तरीका	गलत तरीका	गलत तरीका	सही तरीका

अभ्यर्थी को अपना उत्तर ध्यानपूर्वक सोच विचार के उपरान्त चिन्हित करना चाहिए।

15. प्रत्येक प्रश्न का केवल एक ही सही उत्तर है। आपको समुचित कॉलम अर्थात् A, B, C या D के गोलाकार खाने को काला (●) करना है। यदि आप किसी प्रश्न के सामने एक से अधिक गोलाकार खाने को भरेंगे (●) तो आपका उत्तर गलत माना जायेगा। यदि आप किसी उत्तर को रद्द करना चाहते हैं तो आप उत्तर-पुस्तिका के उस गोलाकार खाने से काले निशान को पूरी तरह से मिटा दें और तब बदले हुए उत्तर के लिए गोलाकार खाने को काला कर दें।
16. ओ.एम.आर. उत्तर-पत्रिका में भरी गई कूट सूचना को एक मशीन पढ़ेगी। यदि सूचना अपूर्ण है अथवा आवेदन पत्र में दी गई सूचना से भिन्न है, तो ऐसे अभ्यर्थी की अभ्यर्थिता निरस्त समझी जायेगी।
17. कच्चे कार्य के लिए केवल प्रश्न पत्र में दिए गये स्थान का प्रयोग करें। उत्तर-पुस्तिका पर कच्चा कार्य न करें।
18. इस पुस्तिका के अन्दर आपको उत्तर अंकित नहीं करने हैं। उत्तर केवल उत्तर-पत्रिका में ही दें।

Go through instructions given in Page No. 1 (Facing Page)